

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การกำหนด ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร จำนวน 159 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 3,328 คน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610 ; อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิจรูญ. 2544 : 139) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 449 คน ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร		จำนวนครูที่ปรึกษา	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	6	7	5	121	12
ขนาดกลาง	22	54	37	948	98
ขนาดใหญ่	10	38	26	785	80
ขนาดใหญ่พิเศษ	12	60	40	1,474	151
รวม	50	159	108	3,328	341

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ทำขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการโดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานมาก
3	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อย
1	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

สำหรับคำถามที่อยู่ในแบบสอบถามนั้น ได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา

5. ด้านการส่งต่อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ปรับปรุงมาจากงานวิจัยที่ศึกษาโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน องค์ประกอบในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน (กรมสุขภาพจิต. 2544 : 105 - 169)

2. สร้างเครื่องมือวิจัย และนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเบื้องต้น แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาที่เสนอแนะ

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของข้อคำถามตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะแล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อ (Item-Total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 106 - 108) ได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของสภาพการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 0.77 ถึง 1.20 และปัญหาการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 0.86 ถึง 1.24

4. นำแบบสอบถามที่มีอำนาจจำแนกรายข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

5. นำแบบสอบถามนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ในการออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 449 ฉบับ พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดวันรับคืน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืน และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารุ่นนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบที่พบว่าทุกฉบับตอบสมบูรณ์แล้วจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลผลของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปรึกษา ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test) และ One-way ANOVA

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1. ความถี่ (Frequency)
2. ร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าสมมุติฐาน

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวน 2 กลุ่ม ใช้ t-test
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารและครูที่ปรึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 4 กลุ่ม ใช้ One-way ANOVA โดยกรณีที่หาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ เมื่อพบความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 106 - 108)
2. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204)